

(RE)THINKING KNOWLEDGE: INVESTIGATING INDIGENOUS EPISTEMOLOGIES AND NON-WESTERN TRADITIONS

Indigenous traditions in the face of (un)certainty: (re)vision, (re)creation, (re)appropriation, and (trans)mission in the transatlantic world

Section Organizers:

Marta Wójtowicz-Wcisło, University of Warsaw (m.wojtowicz-wcislo@uw.edu.pl)

Katarzyna Szoblik, University of Warsaw (kszoblik@uw.edu.pl)

Section language:

English, Polish, and Spanish

Call for Papers:

* with the option to publish articles in English or Spanish in the journal *Latin America*

[EN]

The return to 'indigenous' traditions is occurring alongside rising tensions, multidimensional crises, conflicts and rapid global-scale transformations. Roles, principles, spatio-temporal contexts, intended purposes and unintended functions, substances, material supports or attributes – rooted in these traditions – are increasingly being incorporated into transnational networks of consumption as a remedy for the “fluid fears” of modernity. Religious practices and beliefs derived from indigenous African and American cultures are undergoing a process of (re)activation, gaining new forms of legitimacy and permeating ethnic and national landscapes that are culturally and geographically distant. They are thus (re)gaining territories and co-creating local neo/traditions within the New Spirituality network.

In parallel, within academia, new interpretations of source texts and deconstructions of concepts imposed by colonialism are increasingly revealing the emic perspective of indigenous cultures prior to their encounter with Western civilisation. These new research perspectives and scientific discoveries enter into dialogue with, yet also clash against, the ideology of ethnic and national movements, becoming part of the hegemonic discourse as (re)inventions, falsifications, simulacra, adaptations, and at the same time – a (new) reality. The evolution of motifs, narratives and figures of memory – from the moment of contact to the present day – reflects social and cultural transformations, whilst also serving as a record of traumas, exclusions and the intertwining of external and grassroots influences.

As part of the (UN)CERTAINTIES AND (RE)INVENTIONS Congress, we will focus on issues relating to the (re)activation and (re)vitalisation of indigenous cultural elements within transnational networks. We welcome presentations of research on trans(mission), the content of which comprises cultural elements derived from indigenous, minority, proto- or pre-historic, local and col-

onised communities – often perceived today as a remedy for the challenges of the Anthropocene. We will examine how this process unfolds in multiple directions and from multiple perspectives, within a glocal framework and in the context of transatlantic relations.

Suggested thematic areas (for guidance):

- epistemologies, ontologies, and material culture of Indigenous communities
- heritage, tradition, conservatism, indigeneity
- glocalization, transnationalization, relocalization
- resignification, mythologization, syncretism, hybridity
- falsification, invention of tradition, historical and cultural politics

[PL]

Rdzenne tradycje w obliczu (nie) pewności: (re)wizja, (od)tworzenie, od-zysk(anie) i (trans)misja w świecie transatlantyckim

Zwrot ku tradycjom “rdzennym” następuje wraz ze wzrostem napięć, wielowymiarowych kryzysów, konfliktów oraz gwałtownych przemian o zasięgu globalnym. Role, zasady, konteksty czasoprzestrzenne, zamierzone cele i niezamierzone funkcje, substancje, materialne podpory lub atrybuty – zakorzenione w tych tradycjach – są coraz częściej włączane w transnarodowe sieci konsumpcji jako remedium na “płynne lęki” nowoczesności. Praktyki i wierzenia religijne wywodzące się z rdzennych kultur afrykańskich i amerykańskich przechodzą proces (re)aktywacji, zyskują nowe formy legitymizacji i przenikają do krajobrazów etnicznych i narodowych kulturowo jak i geograficznie odległych. (Od)zyskują tym samym terytoria i współtworzą neo/tradycje lokalne w sieci Nowej Duchowości.

Równolegle, w obrębie akademii, nowe odczytania tekstów źródłowych oraz dekonstrukcje pojęć narzuconych przez kolonializm coraz pełniej odstaniają emiczną perspektywę rdzennych kultur sprzed momentu spotkania z cywilizacją Zachodu. Te nowe perspektywy badawcze i odkrycia naukowe wchodzą w dialog, ale i kłócą się z ideologią ruchów etnicznych i narodowych, stając się częścią hegemonicznego dyskursu jako “wynałazki”, falsyfikacje, symulakry, adaptacje, a jednocześnie – (nowa)rzeczywistość. Ewolucja motywów, narracji i figur pamięci – od momentu kontaktu po współczesność – odzwierciedla przemiany społeczne i kulturowe, będąc zarazem zapisem traum, wykluczeń oraz przenikających się wpływów zewnętrznych i oddolnych reinterpretacji otaczającej rzeczywistości.

W ramach Kongresu (UN)CERTAINTIES AND (RE)INVENTIONS skupimy się na kwestiach związanych z (re)aktywacją-(re)witalizacją rdzennych elementów kulturowych. Zapraszamy do prezentacji badań na temat trans(misji)/przekazu, którego treścią są elementy kulturowe wywodzone ze społeczności rdzennych, mniejszościowych, pradawnych, lokalnych, skolonizowanych – nierzadko postrzegane dziś jako remedium na wyzwania Antropocenu. Przyjrzymy się, jak proces ten zachodzi wielokierunkowo i wielostanowiskowo, w perspektywie globalnej i w ramach kontaktów transatlantyckich.

Proponowane obszary tematyczne (przykładowe):

- epistemologie, ontologie i kultura materialna rdzennych społeczności;
- dziedzictwo, tradycja, konserwatyzm, rdzenność;
- globalizacja, transnacjonalizacja, relokalizacja;
- resygnifikacja, mitologizacja, synkretyzm, hybrydyczność;
- falsyfikacja, wynalezienie tradycji, polityka historyczna i kulturowa

[ES]

Tradiciones indígenas frente a la (in)certidumbre: (re)visión, (re)creación, (re)apropiación y (trans)misión en el mundo transatlántico

El retorno a las tradiciones «indígenas» se produce en un contexto de tensiones crecientes, crisis multidimensionales, conflictos y rápidas transformaciones a escala global. Los roles, los principios, los contextos espacio-temporales, los propósitos intencionados y las funciones no deseadas, las sustancias, los soportes materiales o los atributos – arraigados en estas tradiciones – se incorporan cada vez más a las redes transnacionales de consumo como remedio para los «miedos fluidos» de la modernidad. Las prácticas y creencias religiosas derivadas de las culturas indígenas africanas y americanas están experimentando un proceso de (re)activación, adquiriendo nuevas formas de legitimidad y permeando paisajes étnicos y nacionales que son cultural y geográficamente distantes. De este modo, están (re)ganando territorios y co-creando neo/tradiciones locales dentro de la red de la Nueva Espiritualidad.

Paralelamente, en el ámbito académico, las nuevas interpretaciones de los textos originales y las deconstrucciones de los conceptos impuestos por el colonialismo revelan cada vez más la perspectiva étnica de las culturas indígenas antes de su encuentro con la civilización occidental. Estas nuevas perspectivas de investigación y descubrimientos científicos entran en diálogo con la ideología de los movimientos étnicos y nacionales, pero también chocan con ella, convirtiéndose en parte del discurso hegemónico como (re)inventos, falsificaciones, simulacros, adaptaciones y, al mismo tiempo, – una (nueva) realidad. La evolución de los motivos, las narrativas y las figuras de la memoria – desde el momento del contacto hasta la actualidad– refleja las transformaciones sociales y culturales, al tiempo que sirve como registro de traumas, exclusiones y el entrelazamiento de influencias externas y de base.

Como parte del Congreso (UN)CERTAINTIES AND (RE)INVENTIONS, nos centraremos en cuestiones relacionadas con la (re)activación y la (re)vitalización de elementos culturales indígenas en redes transnacionales. Aceptamos presentaciones de investigaciones sobre la (trans)misión cuyo contenido comprenda elementos culturales derivados de comunidades indígenas, minoritarias, pre-históricas, locales y colonizadas – a menudo percibidas hoy en día como un remedio para los desafíos del Antropoceno. Examinaremos cómo se desarrolla este proceso en múltiples direcciones y desde múltiples perspectivas, dentro de un marco glocal y en el contexto de las relaciones transatlánticas.

Ejes temáticos propuestos (a modo orientativo):

- epistemologías, ontologías y cultura material de las comunidades indígenas
- patrimonio, tradición, conservadurismo, indigeneidad
- glocalización, transnacionalización, relocalización
- resignificación, mitologización, sincretismo, hibridez
- falsificación, invención de la tradición, política histórica y cultural

Bibliography:

- Appadurai, A. (1996). *Modernity at large: Cultural dimensions of globalization*. University of Minnesota Press.
- Argyriadis, K., Capone, S., de la Torre, R. & A. Mary (Coord.), *En sentido contrario: Transnacionalización de religiones africanas y latinoamericanas*. CIESAS.
- Bauman, Z. (2006). *Liquid fear*. Polity Press.
- Capone, S. (2010). Religions 'en migration': De l'étude des migrations internationales à l'approche transnationale. *Autrepart*, 56, 235–259.
- Gauthier, F. (2024). Thinking outside the West: Religious change from the nation-state to the global-market regime. *Sociology of Religion*, 85(2), 123–145
- Hanegraaff, W. J. (2001). Prospects for the globalization of New Age: Spiritual imperialism versus cultural diversity. In M. Rothstein (Ed.), *New Age religion and globalization* (pp. 15–30). Aarhus University Press.
- Parker Gumucio, Ch. (2025). *Religiones en América Latina. La gran transformación*. CLACSO.
- Perdomo Marín, J. C. (2018). "Todas las tradiciones inmutables se transformaron anteayer": Tras la (re)invención del chamanismo. *Sociedad y Religión*, 28(50), 12–36.
- Robertson, R. (1995). Glocalization: Time-space and homogeneity-heterogeneity. In M. Featherstone, S. Lash, & R. Robertson (Eds.), *Global modernities* (pp. 25–44). Sage.
- Santos, B. de S. (2009). *Una epistemología del sur: La reinención del conocimiento y la emancipación social*. Siglo XXI Editores / CLACSO.
- Szoblik, K. & K. Granicka (2026) "Beneath the Cross the Maize Gods Sing: Unveiling Indigenous Worldview in Female Song for Resurrection of Our Lord." *The Americas: A Quarterly Review of Latin American History*. Published online 2026:1-33. doi:10.1017/tam.2026.10153
- De la Torre, R. (2014). Los "newagers": El efecto colibrí. Artífices de menús especializados, tejedores de circuitos en la red, y polinizadores de culturas híbridas. *Religião & Sociedade*, 34(2), 36–64.
- Welsch, W. (1999). Transculturality: The puzzling form of cultures today. In M. Featherstone & S. Lash (Eds.), *Spaces of culture: City, nation, world* (pp. 194–213). Sage.
- Williams, K., González Romero, O. S., Braunstein, M., & Brant, S. (2022). Indigenous philosophies and the "psychedelic renaissance." *Anthropology of Consciousness*, 33(2), 506–527.
- Wójtowicz-Wcisło, M. (2023). Ritual sweat bath in a cross-cultural perspective. *Open Theology*, 9(1), 20220235

Associated Research Groups:

Latin American Change Observatory (LACO)

An interdisciplinary team composed of researchers in political science as well as cultural and religious studies. The team's main focus is social change in Latin America and the Caribbean, analyzed from a range of perspectives, including the context of contemporary global cultural, religious, and political processes.

Centro de Estudios Mesoamericanos+ (CEM+)

The team brings together specialists in the history, ethnohistory, culture, and religion of Indigenous peoples of pre-Hispanic Mesoamerica and other regions of pre-Columbian America. The research activities of the CEM+ team encompass history, historical memory, and phenomena of intercultural contact.

